

Ptáte se, jak funguje rozšiřování Evropské unie?

Evropská unie je dnes politickým a hospodářským spolkem 27 členských států. Řada dalších zemí požádala o přistoupení. Nyní má status kandidátské země devět států: Albánie, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Gruzie, Moldavsko, Severní Makedonie, Srbsko a Ukrajina. Devátou zemí je Turecko, ale přístupová jednání s Ankarou jsou od roku 2018 zmrazena. Kosovo zůstává potenciálním kandidátem. Proces, jak se nakonec reálně stát členským státem, je dlouhý a složitý. V tomto podcastu se o zmíněném procesu dozvíte více.

Aby mohla nějaká země požádat o členství v Evropské unii, musí se nacházet na evropském kontinentě a respektovat demokratické hodnoty Unie. Navíc musí mít stabilní a demokratické instituce a respektovat zásady právního státu. Také je třeba, aby měla fungující tržní hospodářství, a musí být schopna převzít a plnit povinnosti, které z členství vyplývají.

Země se může stát oficiálním kandidátem pouze tehdy, splní-li základní politická, hospodářská a reformní kritéria. Poté může zahájit formální jednání s Evropskou unií. Základem přístupových jednání je 35 kapitol, které se týkají mnoha různých oblastí politiky. Během posuzovacího procesu procházejí přezkumem a dochází k pravidelnému vyhodnocování, dokud není možné každou z nich považovat za uzavřenou. Jakmile jsou jednání a reformy dokončeny, uzavře se „smlouva o přistoupení“. Než se může země reálně k Evropské unii připojit, musí tuto smlouvu ratifikovat, neboli schválit všechny stávající členské státy i samotná kandidátská země.

Mezi kandidátské země patří Albánie, Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Severní Makedonie, Srbsko a Turecko. Toto sedmero doplňují od června 2022 Moldavská republika a Ukrajina a od prosince 2023 i Gruzie. Poslední tři země ušly do tohoto bodu zvláště dlouhou cestu. Ruská válka proti Ukrajině jejich posun rozhodně zrychlila. Kosovo zůstává potenciálním kandidátem.

Všechny tyto země získávají unijní finanční prostředky a politické poradenství. Využívají také výhod dohody o přidružení, která jim poskytuje rozsáhlý přístup na unijní vnitřní trh.

O výročních zprávách o pokroku pro každou zemi jedná a hlasuje Evropský parlament. Vzniká tak příležitost zjistit, které oblasti mohou být problematické. Parlament musí také dát svůj souhlas k tomu, aby mohla určitá země do Unie vstoupit. *Proces rozšíření je investicí do míru, bezpečnosti a stability v Evropě*, jak uvedla v červnu 2022 předsedkyně Evropského parlamentu Roberta Metsolová na konferenci na vysoké úrovni o západním Balkánu.

„Země, které chtějí považovat Evropu za svůj domov, vždy vnímaly rozšíření jako transformační proces.“

Podle Evropské komise by se Srbsko a Černá Hora mohly stát členskými státy už v roce 2025.

Tento pořad pro vás připravil Evropský parlament. Více informací najdete na jeho internetových stránkách.